

Postbus 55
8200 AB Lelystad

Telefoon
(0320)-265265

Fax
(0320)-265260

E-mail
provincie@Flevoland.nl

Website
www.flevoland.nl

Staatsbosbeheer
De heer
Smallepad 5
3811 MG AMERSFOORT

Verzenddatum
19 juni 2018

Bijlagen
2

Uw kenmerk

Ons kenmerk
2255057

Onderwerp

Wnb: ontheffing (artikel 3.1 lid 1, 2 en 4 Wnb) voor het storen en vernielen van nesten en eieren en het doden van vogels bij het kappen van essen in het broedseizoen van vogels

Geachte heer

Op 4 april 2018 hebben wij uw aanvraag ontvangen voor een ontheffing van artikel 3.1 lid 2 en 4 van de Wet natuurbescherming, inclusief de bijbehorende bijlagen. Op 7 mei 2018 hebben wij daarop aanvullingen ontvangen voor een ontheffing van ook artikel 3.1 lid 1.

Wij hebben uw aanvraag beoordeeld op basis van de in artikel 3.3 van de Wet natuurbescherming genoemde voorwaarden en criteria, op grond waarvan een ontheffing kan worden verleend. Deze beoordeling heeft ertoe geleid dat wij hebben besloten de door u aangevraagde ontheffing te verlenen. Hierbij treft u ons besluit aan.

Het besluit van 7 juni 2018 met kenmerk 2247894 wordt hierbij ingetrokken.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Flevoland,
de secretaris, de voorzitter,

Mr. Drs. T. van der Wal J.N.J. Appelman

Besluit van GEDEPUTEERDE STATEN van Flevoland op verzoek van een ontheffing op grond van artikel 3.3 Wet natuurbescherming.

Inhoudsopgave

- A. Besluit
  - B. Motivering van het besluit
  - B.1 Wettelijk kader Wet natuurbescherming
  - B.2 Aanvraag en procedure
  - B.3 Inhoudelijke beoordeling
  - B.4 Zienswijze Vogelbescherming Nederland
  - C. Kennisgeving en afschriften
  - D. Bezwaar
  - E. Ondertekening
- Bijlage 1: de 8 deelgebieden waarvoor de ontheffing is verleend
Bijlage 2: informatieblad bezwaar- en beroepsprocedure

A. Besluit

Gedeputeerde Staten van Flevoland HEBBEN BESLOTEN op grond van artikel 3.3 en 3.8 Wet natuurbescherming (Wnb), overwegende dat er geen andere bevredigende oplossing bestaat voor het verwijderen van de aangetaste essen die acuut gevaar vormen voor de omgeving en dat door de maatregelen geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige Staat van instandhouding van genoemde soorten, aan Staatsbosbeheer ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, eerste, tweede en vierde lid en artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft het doden, opzettelijk verstoren en het beschadigen en/of vernielen van nesten of rustplaatsen van genoemde soorten. De ontheffing geldt voor de te kappen essen in de 8 deelgebieden, zoals weergegeven op kaart in de Flora- en faunatoets essenopstanden Staatsbosbeheer Flevoland (bijlage 1 bij dit besluit). Het besluit van 7 juni 2018 met kenmerk 2247894 wordt hierbij ingetrokken. Aan deze vergunning zijn de volgende voorschriften verbonden:

1. De ontheffing wordt verleend voor bosvogels. Hieronder vallen onder andere: appelvink; boomkruiper; boompieper; bosrietzanger; fitis; gaai; goudhaan; goudvink; grasmus; groenling; heggenmus; houtduif; houtsnip; koekoek; merel; putter; roodhorst; staartmees; tijftjaf; tuinfluiter; turkse tortel; vink; winterkoning; zanglijster; zwartkop.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffingshouder dient onverwijld contact op te nemen met provincie Flevoland (via wetnatuurbescherming@flevoland.nl en handhaving@ofgv.nl indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 2 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffingshouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffingshouder handelende (rechtspersonen). De ontheffingshouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
6. De kap van aangetaste essen beperkt zich tot 30 meter langs wegen, paden en andere objecten waar sprake is van directe gevaarstelling voor de omgeving. Wanneer de boomhoogte geringer is, dan wordt een smallere zone aangehouden. Meer kappen dan strikt noodzakelijk uit veiligheidsredenen is niet toegestaan.
7. Ecologisch zeer waardevolle en kwetsbare gebiedsdelen worden ontzien van werkzaamheden. Dit zijn de gebieden met bijzondere nestbomen en holtebomen (ook voor andere soortgroepen dan vogels), alsmede de gebieden met Rode Lijst soorten en soorten van Bijlage 1 van de Vogelrichtlijn. Deze gebiedsdelen worden afgestoten.

8. Voor enkele kleine objecten, te weten Rietsemalaan, visplaats de Edelkarper en het Biddingbos, geldt dat afsluiting hiervan tot de mogelijkheid behoort. Er is derhalve sprake van een alternatieve periode voor boskap (buiten het broedseizoen). Voor deze locaties zult u hier toe over moeten gaan.
9. Voor visplaats De Brasem geldt dat afsluiting hiervan tot de mogelijkheid behoort. Er is derhalve sprake van een alternatieve periode voor boskap (buiten het broedseizoen). Voor deze locatie zult u hier toe over moeten gaan, met uitzondering van de essen langs het fietspad. Deze moeten wel gekapt worden.
10. Kwetsbare en bijzondere vegetaties worden indien dit veilig uitvoerbaar kan, met de hand (motorzagen) geveld. Vanwege de bodemcompactie en om de daaruit volgende negatieve effecten voor natuurherstel tegen te gaan.
11. Als tijdens de uiteindelijke kap onverhoopt beschermde soorten worden aangetroffen waarvoor geen ontheffing aanwezig is, dienen de werkzaamheden onmiddellijk te worden stopgezet en dienen direct deskundigen ingeschakeld te worden. Tevens dient hier binnen 24 uur melding van plaats te vinden bij de Omgevingsdienst Flevoland, Gooi- en Vechtstreek via handhaving@ofgv.nl.
12. Voorafgaand aan de kapwerkzaamheden worden flora- en fauna checks uitgevoerd in lijn met de goedgekeurde Gedragscode Bosbeheer.
13. Tijdens de veldinventarisaties voorafgaand aan de kap worden naast de aangegeven relevante soorten en bijzondere nestbomen en/of holenbomen, ook andere vogelsoorten genoteerd. Dit is nodig om een inschatting te kunnen maken van het aantal broedsels dat verloren zal gaan. De gegevens worden wekelijks aangeleverd via handhaving@ofgv.nl.
14. Alle betrokken partijen, dienen van de voorwaarden in deze ontheffing op de hoogte gesteld te worden en dienen dit na te leven.
15. Deze ontheffing is geldig vanaf de datering van dit besluit tot 1 januari 2019.

Wij maken u erop attent dat de ontheffing op grond van artikel 5.4 Wnb kan worden gewijzigd of ingetrokken.

B. Motivering van het besluit

B.1 Wettelijk kader Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming (Wnb) is het nationale wettelijke kader voor de soortenbescherming van in Nederland in het wild levende planten en dieren. De Wnb geeft algemene beschermingsmaatregelen met de zorgplicht (artikel 1.11) en de actieve soortenbescherming (artikel 1.12). Artikel 1.3 lid 1 luidt: ingeval Gedeputeerde Staten ingevolge het bepaalde bij of krachtens deze wet bevoegd zijn tot het nemen van een besluit met betrekking tot projecten of handelingen, zijn, tenzij anders bepaald, bevoegd Gedeputeerde Staten van de provincie waar het project of de handeling wordt gerealiseerd, onderscheidenlijk verricht. Gedeputeerde Staten van Flevoland zijn gezien artikel 1.3 lid 1 van de Wet natuurbescherming het bevoegd gezag voor de onderhavige handeling. In hoofdstuk 3: soorten, worden drie beschermingsregimes aangegeven voor: soorten van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 tot en met 3.4), soorten van de Habitatrichtlijn (artikel 3.5 tot en met 3.9) en de andere soorten (artikel 3.10 tot en met 3.11). De soorten waarvoor ontheffing is aangevraagd van de in de Wnb genoemde verboden, vallen onder het beschermingsregime van de:

Vogelrichtlijn

Hiervoor gelden de volgende verboden:

- Opzettelijk doden of vangen (art. 3.1, lid 1 Wnb);
- Opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels (art. 3.1, lid 2 Wnb);
- Nesten van vogels wegnemen (art. 3.1, lid 2 Wnb);
- Het rapen en onder zich hebben van eieren van vogels (art. 3.1, lid 3 Wnb);
- Opzettelijk storen van vogels (art. 3.1, lid 4 Wnb).

GS kunnen op basis van art. 3.3 Wnb ontheffing verlenen, indien is voldaan aan de volgende voorwaarden:

- A. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- B. Zij is nodig:
  - 1. In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
  - 2. In het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
  - 3. Ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
  - 4. Ter bescherming van flora en fauna;
  - 5. Voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of,
  - 6. om het vangen, het onder zich hebben of elk andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden toe te staan.
- C. De maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Habitatrichtlijn

Naast het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn is ook de Habitatrichtlijn van toepassing vanwege de beschermingsstatus van soorten genoemd in bijlage II van het Verdrag van Bern. Dit geldt uitsluitend voor de volgende soorten: appelvink; boomkruiper; boompieper; bosrietzanger; fitis; goudhaan; grasmus; groenling; heggenmus; putter; roodborst; tjiftjaf; tuinfluiter; winterkoning zwartkop. Hiervoor gelden de volgende verboden:

- Opzettelijk doden of vangen (art 3.5, lid 1);
- Opzettelijk verstoren, (art. 3.5 lid 2);
- Eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid van artikel 3.5 Wnb in de natuur opzettelijk vernielen of rapen (art. 3.5 lid 3);
- Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen beschadigen of vernielen (art. 3.5, lid 4), opzettelijk planten plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen (art.3.5 lid 5).

GS kunnen op basis van art. 3.8 Wnb ontheffing verlenen. Indien is voldaan aan de volgende voorwaarden:

- A. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- B. Zij is nodig:
  - 1. In het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
  - 2. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
  - 3. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid, of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
  - 4. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten;
  - 5. om onder strikt gecontroleerde omstandigheden op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich hebben.
- C. Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van Instandhouding te laten voortbestaan.

Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Flevoland 2016

In de Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Flevoland 2016 zijn door Provinciale Staten regels gesteld ter invulling van de taken die de Provincie Flevoland heeft voortvloeiende uit de Wet natuurbescherming.

Beleidsregels uitvoering Wet natuurbescherming Flevoland 2016

De beleidsuitgangspunten voor het verlenen van ontheffingen van de Wet natuurbescherming zijn opgenomen in de Beleidsregels Wet natuurbescherming.

B.2 Aanvraag en procedure

Op 4 april 2018 hebben wij uw aanvraag ontvangen voor een ontheffing voor 'het verstoren van vogels en het wegnemen van hun nesten en verblijfplaatsen' als gevolg van de kap van opstanden gewone es (*Fraxinus excelsior*) op uw gronden in de provincie Flevoland. Op 7 mei 2018 hebben wij daarop aanvullingen ontvangen voor het doden van vogels. Bij de aanvraag horen de volgende bijlagen en aanvullingen:

- het aanvraagformulier (4 april 2018);
- toelichting op ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming (Staatsbosbeheer, maart 2018);
- Flora- en faunatoets essenopstanden Staatsbosbeheer Flevotand (Termaat et. al., 2018);
- zienswijze op aanvraag Sbb voor vellingen essen in broedseizoen 2018 (Vogelbescherming Nederland, 19 april 2018);
- de aanvulling Verzoek nadere onderbouwing Sbb essentaksterfte (de Groot, 7 mei 2018).

De voorgenomen werkzaamheden bestaan uit de kap van alle gewone essen voorkomend op de gronden van Staatsbosbeheer in de provincie Flevotand en die gelegen zijn binnen een afstand van 30 meter tot zones langs wegen, paden, gebouwen en andere plekken waar kans is op gevaarstelling voor toevallige passanten. De kap is noodzakelijk omdat de essen zijn aangetast met essentaksterfte (schimmel) en Staatsbosbeheer de verplichting heeft de veiligheid van hun bezoekers en omwonenden van hun terreinen zo goed mogelijk te waarborgen. Gelet hierop is Staatsbosbeheer voornemens de bomen met onmiddellijke toegang te willen kappen, inhoudende in het broedseizoen van vogels. Daarom vraagt Staatsbosbeheer ontheffing aan van de verbodsbepalingen als genoemd in artikel 3.1, lid 1 (opzettelijk doden), lid 2 (opzettelijk vernietigen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels) en lid 4 (opzettelijk verstoren) van de Wet natuurbescherming (hierna Wnb), op grond van artikel 3.3 lid 4b1 Wet natuurbescherming (belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid), voor wat betreft exemplaren van de volgende soorten:

Appelvink, boomkruiper, boompieper, bosrietzanger, fitis, gaai, goudhaan, goudvink, grasmus, groenling, heggenmus, houtduif, houtsnip, koekoek, merel, putter, roodhorst, staartmees, tjiftjaf, tuinfluiter, turkse tortel, vink, winterkoning, zanglijster, zwartkop.

Nadat de veiligheidsrisico's zijn opgelost, zal actief gewerkt worden aan herbebossing, waarbij nadrukkelijk wordt gewerkt aan vergroting van het aandeel gemengd structuurrijk bos. Onderdeel daarvan is de ontwikkeling van mantel- en zoomvegetaties op kansrijke plekken.

B.3 Inhoudelijke beoordeling

De beoordeling van de aanvraag en de bijbehorende belangenafweging vindt plaats in 3 stappen:

1. Alternatieven;
2. Wettelijke belangen;
3. Gunstige staat van Instandhouding.

Ad. stap 1: Alternatieven

Een ontheffing voor het werken in essenopstanden in de periode 15 maart tot 15 juli is voor u noodzakelijk om de openbare veiligheid te kunnen waarborgen op een redelijke termijn. De optimale periode om werkzaamheden uit te voeren (veelal augustus/september) is kort en bovendien de laatste jaren ook zeer onzeker als gevolg van de steeds vaker optredende hevige regenbuien in dit seizoen. Het enige andere alternatief is het afsluiten van wegen, paden, parkeerplaatsen, etc. U stelt dat op de schaal van objecten als Horsterwold en Almeerderhout het spannen van lint de enige optie is en de linten makkelijk te verwijderen en te negeren zijn. Als iemand een lint verwijderd en de volgende bezoeker loopt nietsvermoedend door, is Staatsbosbeheer ondanks de afsluiting nog altijd aansprakelijk. Het plaatsen van hekken is noodzakelijk om deze aansprakelijkheid af te wenden en

dat is niet haalbaar in grotere boscomplexen. Bovendien blijven gevaarlijke situaties bestaan en Staatsbosbeheer vindt dit onverantwoord voor de gebruikers van haar terreinen. Op beperkte schaal kan het afsluiten van terreinen desondanks wet aan de orde zijn in verband met flora- en faunaelementen zoals horst- en holtebomen. Het voorkomen van aangetaste essen is locatiespecifiek. Zij staan op grote schaal langs wegen, paden, gebouwen et cetera en zorgen daar voor direct gevaarlijke situaties. Er zijn derhalve geen alternatieve uitvoeringslocaties mogelijk. De periode van uitvoering (in het broedseizoen, globaal 15 maart tot en met 15 juli, maar ook daarbuiten, geldt een dergelijke bescherming van broedvogels), is de meest kwetsbare periode voor veel soorten (ook niet-vogels), omdat zij dan actief zijn en hun jongen hebben. Ondanks dit zwaarwegende feit, zien wij ook geen betere alternatieve periode. De gevaarstelling vormt een acuut probleem en kan niet voldoende snel verholpen worden door buiten het broedseizoen te kappen. Hierdoor zou een onverantwoord groot risico blijven bestaan. De kap in het broedseizoen is noodzakelijk, ondanks dat hierdoor negatieve effecten worden veroorzaakt op broedvogels (doden, vernielen, storen). U geeft aan dat het alternatief om gebieden af te sluiten, omwille van de omvang van de boscomplexen waar dit probleem zich voordoet (SBB heeft in Flevoland 2.000 ha bos, waarin deze soort bij driekwart van de gebieden de hoofdboomsoort uitmaakt) onmogelijk controleerbaar en handhaafbaar is, en dat dit derhalve ook een praktisch onuitvoerbaar opgave is. Wij achten dit voldoende aannemelijk voor het grootste deel van uw gebieden. In de Toelichting op ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming (Staatsbosbeheer, 2018) geeft u echter aan dat dit wet mogelijk is in ecologisch zeer waardevolle en kwetsbare delen. Ook in de aanvulling (de Groot, 7 mei 2018) geeft u aan dat dit op perceel niveau realiseerbaar is. Voor deze gebieden zijn alternatieven voorhanden en daarom stelden wij hier specifieke voorschriften voor op.

Ad. stap 2: Wettelijke belangen

U heeft ontheffing aangevraagd op grond van het 'belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid'.

Volksgezondheid of de openbare veiligheid

Uit uw inventarisatie in de zomer van 2017 bleek dat vrijwel alle essen op uw terreinen zijn aangetast door de essentaksterfte. Bij deze inventarisatie is een indeling in drie klassen van mate van aantasting gemaakt, gebaseerd op bovengrondse kenmerken zoals taksterfte en vitaliteit van de kroon. Daaraan is een prioritering voor de aanpak gekoppeld op basis van de aanwezigheid van wegen, paden, parkeerplaatsen, bebouwing etc. De afgelopen winter, en dan met name tijdens de storm van 18 januari 2018, is echter gebleken dat bomen uit alle drie de aantastingsklassen een vrijwel even grote kans hebben op windworp. De vastgestelde mate van aantasting blijkt te onbetrouwbaar om de aanpak op te baseren, omdat de mate van aantasting lang niet altijd is af te lezen aan bovengrondse kenmerken. Wortelrot kan optreden bij alle aangetaste bomen. Dit brengt het gevaar mee dat zieke of ogenschijnlijk nog niet aangetaste exemplaren kunnen omvallen, hetgeen een ernstig veiligheidsrisico meebrengt voor mensen, zoals toevallige passanten. Er is sprake van een groot openbaar veiligheidsrisico, met een reële kans op ongevallen, medebepaald door de omvang van uw gebied. Geconcludeerd wordt dat met de kap van de aangetaste bomen dit probleem opgelost wordt en dat dit in het broedseizoen nodig is vanwege het acute gevaar. Gelet op de naar voren gebrachte omstandigheden zijn wij van oordeel dat het belang 'volksgezondheid of de openbare veiligheid' voldoende onderbouwd is. Hoewel wij inzien dat het een omvangrijk probleem betreft, is het onvoldoende zeker dat hiervoor gedurende meerdere jaren ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming noodzakelijk is. Derhalve zijn wij van mening de duur van de aanvraag wordt teruggebracht tot 1 januari 2019.

Ad. stap 3: Gunstige staat van Instandhouding

U stelt dat de soorten waarvoor ontheffing wordt aangevraagd op landelijk niveau allemaal een gunstige of matig ongunstige staat van instandhouding (SvI) hebben. Op lokale en regionale schaal betreffen het allemaal algemene en weinig kritische bos- en bosrandsoorten. Dit met uitzondering van de Rode Lijst-soort koekoek, die voor zijn voortplantingssucces echter afhankelijk is van verschillende algemene zangvogelsoorten. Voor alle soorten geldt dat ze geen speciale binding hebben met opstanden waarin gewone es de overheersende boomsoort is. Ze kunnen ook succesvol broeden en

foerageren in loofbossen en gemengde bossen waarin vergelijkbare abiotische condities heersen, maar waar andere boomsoorten domineren. Deze alternatieve bostypen zijn en blijven in de regio in ruime mate aanwezig. De werkzaamheden veroorzaken volgens u een tijdelijke, kleine afname van het oppervlak broed-, rust- en foerageerhabitat. Maar dit betekent geen verslechtering van de lokale SvL. De Wet natuurbescherming definieert de SvL als volgt: effect van de som van de invloeden die op de betrokken soort inwerken en op lange termijn een verandering kunnen bewerkstelligen in de verspreiding en de grootte van de populaties van die soort op het grondgebied. De 19 vogelsoorten met een gunstige SvL hebben een voldoende groot populatieaantal, dat groter dan of gelijk is aan de gunstige referentie voor aantal. De trend is stabiel of positief en de demografische parameters zijn voldoende voor gelijkblijvende of toenemende populaties. De 6 vogelsoorten met een matig ongunstige SvL hebben een populatie die gelijk of groter dan de gunstige referentie is, maar die een negatieve trend vertonen en/oi de demografische parameters onvoldoende zijn voor gelijkblijvende of toenemende populatie of populatieaantal is 1 -24% lager dan gunstige referentie. Wij zijn van mening de SvL over het algemeen juist beoordeeld is. Voor de soorten worden geen effecten verwacht op landelijke schaal. Op regionale schaal zal het oppervlakte leefgebied afnemen, waarna het zich weer kan ontwikkelen tot bos. Dit kan mogelijk resulteren in een tijdelijke afname van betreffende soorten op lokaal niveau, maar het effect hiervan wordt in relatie tot een regionale of landelijke SvL niet zodanig beoordeeld als zijnde dat er afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken vogelsoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebieden in een gunstige SvL te laten voortbestaan. Door de ontwikkeling van gemengd en structuurrijk bos, alsmede door de ontwikkeling van mantel- en zoomvegetaties zal het bos in de toekomst van hogere kwaliteit voor de soorten zijn. Er komen meer schuil- en broedmogelijkheden voor vogelsoorten en het voedselaanbod wordt groter. Het is aannemelijk dat het aantal vogels in de toekomst zal toenemen. Gelet op voorgaande overwegingen kan worden vastgesteld dat de SvL van de betreffende soorten voldoende wordt gewaarborgd. Er is geen wezenlijke invloed op de SvL. De landelijke SvL van de soorten komt door het project niet in gevaar, waardoor het belang gediend met dit project in dit geval zwaarder mag wegen dan het tijdelijk aantasten van leefgebied van de soorten en de daaruit voortvloeiende effecten tijdens het broedseizoen. Wet hebben wij hier enkele voorschriften aan verbonden.

Zorgvuldig handelen

Voor een zorgvuldige handelswijze heeft u een werkwijze opgesteld in paragraaf 1.4 van de Toelichting op ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming (Staatsbosbeheer, 2018). Daarnaast is deze op het aanvraagformulier summier aangevuld met werktijden. De door u beschreven werkwijzen zijn in grote lijnen juist. Hierop gelden de volgende aanvullingen:

- In de werkwijze geeft u aan dat om het geheel praktisch werkbaar te houden als richtlijn een boomhoogte van 30 meter is aangehouden voor de te kappen zone. Wanneer de boomhoogte geringer is, kan een smallere zone worden aangehouden. U stelt dat er zich ook situaties kunnen voordoen waarbij meer dan 30 meter wordt geveld, bijvoorbeeld als een bosvak 70 meter breed is met aan beide zijden een pad. In dat geval heeft het weinig nut een strook van 10 meter te laten staan, aangezien deze bomen zeer kwetsbaar zijn voor windworp en de herplant bemoeilijken. Wij staan een zone van 30 meter toe als richtlijn, maar zulten als specifiek voorschrift opnemen dat bij een geringe boomhoogte deze zone beperkt blijft tot hetgeen noodzakelijk is vanuit openbare veiligheid. Tevens schetst u een situatie waarbij u een smalle zone bos overhoudt na kap van twee zones bos aan weerszijde van een bosperceel. Deze vraag kunnen wij niet inwilligen, omdat dit niet in het belang is van de openbare veiligheid.
- U voert voorafgaand aan de werkzaamheden flora en fauna checks uit. Dit gebeurt door een ecologisch deskundige op het gebied van broedvogels. Er vinden twee checks plaats, niet meer dan 15 dagen voorafgaand aan de kap en circa één dag voor de kap. U stelt onder 1.4.2 a eerste lid van bijlage 1 bij de ontheffingsaanvraag dat één nestindicatieve gedraging onvoldoende basis is voor het onderkennen van nestindicatief gedrag. Dit is onjuist. Eén gedraging biedt voldoende zekerheid voor aannahme van een nestindicatieve waarneming. U dient uw werkwijze hierop aan te passen.
- Onder 1.4.2 a tweede lid van bijlage 1 bij de aanvraag beschrijft u dat bijzondere nestbomen en holenbomen gespaard worden met veiligheidszones. Hierbij noemt u roofvogels, raven, zwarte kraaien, eekhoorns en kolonievogels. Deze lijst is echter onvolledig, zoals ook op te maken is uit

paragraaf 5.2.2 van de Flora- en faunatoets essenopstanden Staatsbosbeheer Flevoland (Termaat et. al., 2018) en punt 15 van uw aanvraagformulier. Bij uw afweging in het veld moeten ook vleermuizen en boommarter meegenomen worden. In aanvulling hierop geldt dat naast het verblijf van deze soorten ook hun functionele leefomgeving behouden moet blijven. De ecologisch deskundige moet derhalve ook kundig zijn op gebied van deze soorten en in staat zijn om deze afweging in het veld te kunnen maken. Bij twijfel wordt contact opgenomen met bevoegd gezag.

- U geeft aan de werkzaamheden niet volgens een geldige gedragscode uit te voeren. Wel wilt u de flora- en faunacheck voorafgaand aan de werkzaamheden uitvoeren in lijn met de Gedragscode Bosbeheer. Om tijdens de werkzaamheden aan de algemene zorgplicht te voldoen zijn echter wet maatregelen noodzakelijk. Deze moet u, samen met aanvullende voorwaarden uit deze ontheffing, opnemen in een ecologisch werkprotocol.

B.4 Zienswijze Vogelbescherming Nederland

Op 19 april hebben wij een zienswijze ontvangen namens Vogelbescherming Nederland (VBN). Deze is mede opgesteld namens Dierbaar Flevoland (DF). Hieronder behandelen wij de ingebrachte punten.

1. Vogelbescherming Nederland stelt dat in de ontheffing aanvraag een zone tot 30 meter vanaf wegen, paden en gebouwen wordt aangehouden voor de kap en dat dit niet beperkt wordt tot alleen de met essentaksterfte aangetaste essen. VBN verzoekt om dit alleen, indien ontheffing verleend wordt, te doen voor de aangetaste essen. Tevens stelt VBN dat door uitvoering met zwaar materieel schade ontstaat door bodemcompactie en dat herstel moeizaam gaat. Ook dragen zij aan dat rekening gehouden moet worden met de spreekw. VBN geeft verder aan dat u uitgaat van twee gedragingen om nestindicatie vast te stellen, hoewel één hun inzien voldoende is.

Reactie provincie Flevoland

U bent van mening dat alle essen die voor acuut gevaar zorgen doordat zij zijn aangetast met essentaksterfte, gekapt moeten worden in het kader van openbare veiligheid. Uit de aanvraag en aanvulling hierop blijkt dat ook ogenschijnlijk niet aangetaste essen kunnen omvallen, wat ook bleek uit de laatste storm van 18 januari 2018. Op basis hiervan wordt geconcludeerd dat de aanvraag om alle essen in deze zone te kappen de enige bevredigende oplossing is vanuit veiligheidsmotief. Wij zijn het hierin met u eens. Wel zijn wij van mening dat niet zozeer 30 meter, maar de boomhoogte bepalend is voor de breedte van de te kappen veiligheidszone. Hieraan worden voorwaarden gesteld. In deze ontheffing. Gelet op het acute gevaar is haast geboden, vanwaar de inzet van zwaar materiaal een begrijpelijke keuze is, die wij zwaarder wegen dan eventuele schade aan bosbodems en -vegetaties. Echter, indien kwetsbare vegetaties aanwezig zijn en kap veilig uitvoerbaar met de hand (motorzagen) kan (ter beoordeling aan de deskundige in het veld), dan is dit de meest wenselijke methode. U geeft aan in lijn met de Gedragscode Bosbeheer te werken. In aanvulling hierop nemen wij als voorwaarde op dat in het kader van zorgvuldig handelen een ecologisch werkprotocol opgesteld moet worden. Met deze werkwijze worden holenbomen ontzien en dus ook rekening gehouden met de spreekw. Overigens wordt voor deze soort geen ontheffing Wnb aangevraagd, omdat u effecten op de soort uitsluit. Wij onderschrijven het betoog van VBN met betrekking tot het aantonen van nestindicerend gedrag, waarbij niet twee gedragingen, maar één voldoende is voor het vaststellen van nestindicatief gedrag. Hieraan hebben wij voorwaarden verbonden.

2. VBN stelt dat de verboden waarvoor u de aanvraag heeft ingediend onvolledig is, omdat ook sprake is van opzettelijk doden (art. 3.1, lid 1) en u dit niet aanvraagt.

Reactie provincie Flevoland

In uw aanvulling geeft u daarop aan ook voor het opzettelijk doden (art. 3.1, lid 1) ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming aan te willen vragen. Wij zijn het hiermee eens. De ontheffingaanvraag behandeld daarom ook dit verbod.

3. VBN stelt dat ontheffingverlening voor het belang openbare veiligheid alleen mogelijk is onder voorwaarde dat aan een drietal criteria wordt voldaan:
- 3a er geen andere bevredigende oplossing is;
  - 3b dit nodig is in het kader van de openbare veiligheid;
  - 3c de maatregelen niet leiden tot een verslechtering van de Svl van de desbetreffende soort.

Reactie provincie Flevoland

Onder 3a geven zij aan dat u geen andere bevredigende oplossing ziet. Echter draagt u weldegelijk oplossingen aan, zoals het buiten ogenschouw laten van gebieden met bijzondere natuurwaarden, het uitstellen van de werkzaamheden of het afsluiten van wegen en paden. In uw aanvraag en aanvulling geeft u aan dat de optimale periode voor uitvoering (augustus/september) kort is en dat er steeds meer piekbuien in deze periode zijn, wat negatief is voor uitvoering omdat er zo ernstige bodemcompactie optreedt. Ook geeft u aan dat het alternatief om wegen en paden af te sluiten praktisch onuitvoerbaar is, omdat ook bij afzetting van gebieden de bezoeker hier nog altijd gemakkelijk in loopt. Controle hierop is gelet op de schaal van het probleem onuitvoerbaar en u blijft aansprakelijk. Om aansprakelijkheid af te wenden moeten hekken geplaatst worden, wat wederom door omvang van het probleem niet mogelijk is. Wij zijn van mening dat u dit punt voldoende onderbouwd heeft en dat u de meest bevredigende oplossing heeft verkozen. De opgebrachte argumenten wegen voldoende zwaar om ontheffing te verlenen voor het werken in de broedperiode. Ook wij achten het praktisch onmogelijk controle uit te oefenen op al deze gebieden. De kans op ongevallen kan hierdoor onvoldoende weggenomen worden, waardoor het risico blijft bestaan. Wel zijn wij van mening dat in gebieden waarop afsluiting en controle wel mogelijk is (u geeft deze mogelijk aan, ook in de aanvulling), dit ook moet gebeuren. Voor deze gebieden zijn specifieke voorwaarden opgenomen. Bij punt 3b geeft VBN aan dat er in situaties waarbij meer gekapt zou kunnen worden dan de 30 meter zone, bijvoorbeeld wanneer er een smalle reststrook blijft bestaan, hiervoor geen ontheffing verleend zou kunnen worden, omdat dit niet in het belang is van de openbare veiligheid. DF voert tevens nog aan dat er gebiedsdelen bestaan die goed afsluitbaar zijn, daarom ongevaarlijk zijn en niet gekapt hoeven te worden in het broedseizoen. U geeft in uw toelichting aan dat het uw inzien weinig nut heeft reststroken te laten staan. In uw aanvulling geeft u aan dat de controle op het naleven van afsluiting van gebieden praktisch onuitvoerbaar is en u daarom hiertoe niet over kan gaan. In slechts enkele gebieden acht in dit mogelijk. In geval van de kap buiten de 30 meter zone onderschrijven wij het door VBN ingebrachte punt. Ook wij zijn van mening dat hiervoor geen ontheffing verleend kan worden, vanwaar we hier specifieke voorschriften aan hebben gesteld. De ontheffing richt zich uitsluitend op de kap van bomen die voor direct gevaarlijke situaties zorgen en dat doen deze bomen niet. Met betrekking tot de inbreng van DF zijn wij het eens met uw standpunt, waarin u aangeeft dat de controle op het naleven van afsluiting van gebieden praktisch onuitvoerbaar is. Voor de gebieden waarvoor u heeft aangegeven deze wel af te kunnen sluiten, moet u hiertoe overgaan. Hiervoor zijn specifieke voorschriften opgenomen. In punt 3c geeft VBN aan dat zij uw onderbouwing m.b.t. de Svl mager vindt. Zij stelden dat bij benadering in te schatten is hoeveel legsels er verloren gaan en dat u o.b.v. deze gegevens de Svl kunt beoordelen. U geeft in uw rapportage aan dat de Svl van de genoemde soorten gunstig of matig ongunstig is (ontleend uit de gegevens van SOVON) en dat het weinig kritische soorten betreft. Er is voldoende alternatief leefgebied beschikbaar en de effecten zijn tijdelijk. Er is daarom geen sprake van een verslechtering van de lokale Svl. Onder punt B.4. Inhoudelijke beoordeling gaan wij hier nader op in. Omdat u niet alle gebieden tegelijkertijd inventariseert, kan geen juiste benadering gemaakt worden van het aantal verloren broedsels zoals VBN dit graag ziet, maar slechts voor die gebieden waarvoor u de inventarisatie heeft uitgevoerd. Wel kan dit gaandeweg het proces gedaan worden, wanneer voldoende gegevens beschikbaar zijn. Daarom is als voorschrift aan deze ontheffing monitoring verbonden van alle broedvogels.

C. Kennisgeving en afschriften

Van dit besluit zal conform artikel 3:42 tweede lid van de Algemene wet Bestuursrecht door ons kennis worden gegeven door middel van publicatie in een huis-aan-huisblad en op de website van de Provincie Flevoland. Afschriften van dit besluit worden verzonden aan:

- Burgemeester en wethouders van de gemeente Lelystad;
- Vogelbescherming Nederland;
- Stichting Dierbaar Flevoland;
- Stichting het Flevo-landschap;
- Omgevingsdienst Flevoland, Gooi- en Vechtstreek.

D. Bezwaar

Tegen dit besluit kunt u binnen zes weken na datum van verzending van deze brief schriftelijk bij ons bezwaar maken. Uw bezwaarschrift dient ondertekend te zijn en voorzien van uw naam en adres, de datum, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht en de gronden van het bezwaar. Nadere informatie over de bezwaarprocedure treft u aan in bijlage 2.

E. Ondertekening

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Flevoland,
de secretaris,

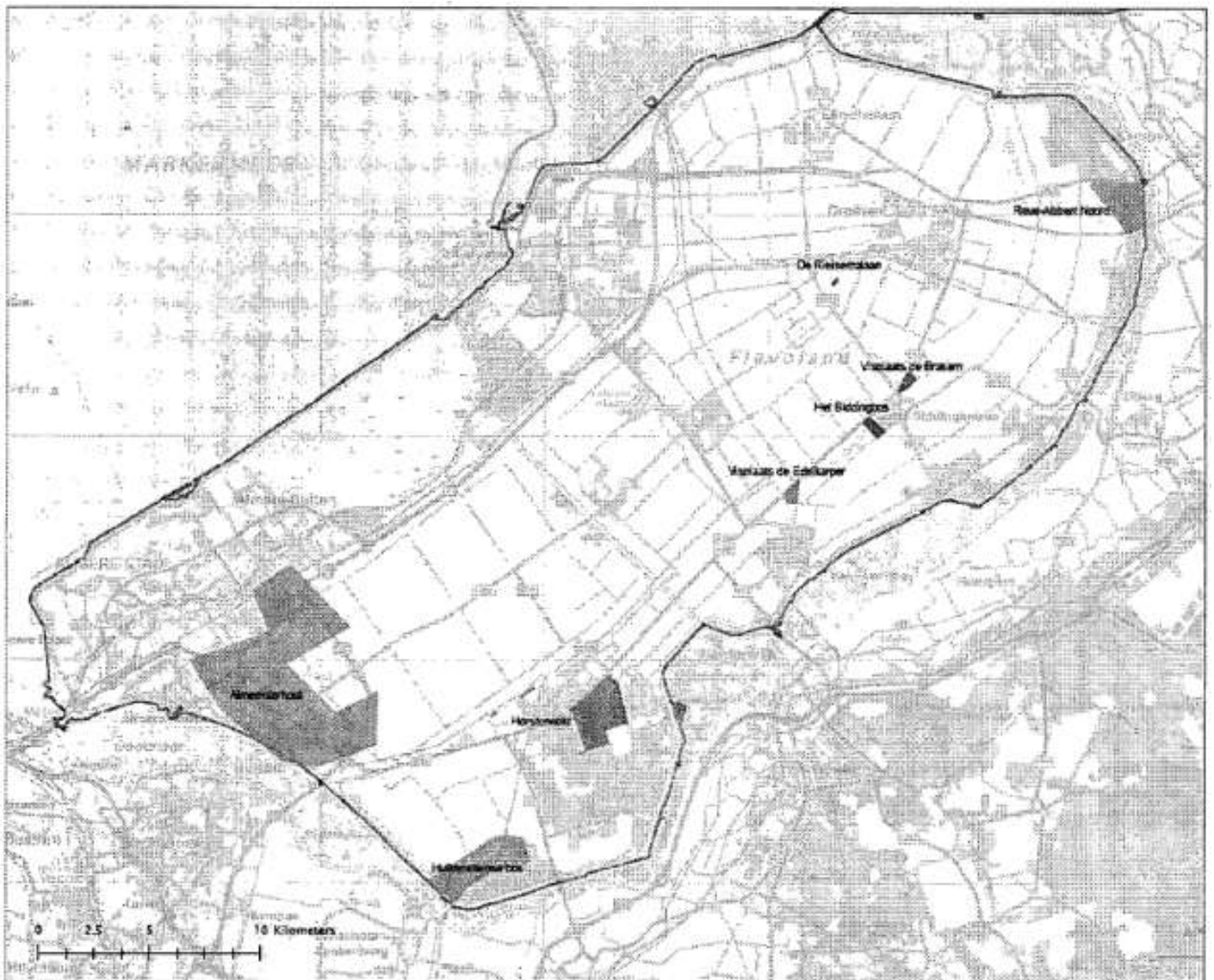
de voorzitter,

Mr. Drs. T. van der Wal

J.N.J. Appelman

Bijlage 1

Deelgebieden waarvoor ontheffing is verleend

Bijlage 2

Informatieblad bezwaarprocedure Gedeputeerde Staten van Flevoland

Bezwaar

Tegen onze besluiten kunt u op grond van artikel 7:1 van de Algemene wet bestuursrecht binnen zes weken na datum van verzending ervan bij ons schriftelijk bezwaar maken. Uw bezwaarschrift dient ondertekend en voorzien te zijn van uw naam en adres, de datum, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht en de gronden van het bezwaar.

Verzoek om voorlopige voorziening

Wanneer u van mening bent dat, in afwachting van de behandeling van uw bezwaarschrift, een voorlopige voorziening moet worden getroffen, kunt u een verzoek daartoe indienen bij de voorzieningenrechter. Het adres is Rechtbank Midden-Nederland, Afdeling Bestuursrecht, voorlopige voorzieningen. Postbus 16005, 3500 DA Utrecht. Uw verzoek om voorlopige voorziening wordt pas in behandeling genomen wanneer u griffierecht heeft betaald. De rechtbank laat u weten hoe hoog het griffierecht is en op welke wijze u dit kunt overmaken.

Overslaan van de bezwaarschriftenprocedure

Op grond van artikel 7:1a van de Algemene wet bestuursrecht kunt u in uw bezwaarschrift aangeven dat u de bezwaarschriftenprocedure wilt overslaan en rechtstreeks in beroep wilt gaan bij de bestuursrechter. In artikel 7:1 a tweede lid van de Algemene wet bestuursrecht is bepaald dat wij een dergelijk verzoek in ieder geval moeten afwijzen wanneer: A) het bezwaarschrift is gericht tegen het niet op tijd nemen van een besluit. B) tegen het besluit door een andere belanghebbende ook een ander bezwaarschrift is ingediend waarin zo'n verzoek niet is gedaan en dit bezwaarschrift ontvankelijk is. Wij stemmen alleen in met het verzoek om de bezwaarschriftenprocedure over te slaan, wanneer de zaak daarvoor geschikt is. Wanneer dit het geval is, zenden wij het bezwaarschrift door aan de bevoegde rechter.

Proceskostenvergoeding

Tot slot wijzen wij u er nog op dat u op grond van artikel 7:15, tweede lid van de Algemene wet bestuursrecht bij ons - voordat wij een besluit hebben genomen op uw bezwaarschrift - een verzoek kunt indienen om de kosten die u redelijkerwijs in verband met de behandeling van uw bezwaarschrift moet maken, te vergoeden. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om kosten van rechtsbijstand, kosten van een getuige/deskundige; reis- en verblijfkosten, kosten van uittreksels uit openbare registers, telefoongesprekken. Bij het indienen van zo'n verzoek moet u het bedrag van de vergoeding aangeven en stukken overleggen waaruit blijkt dat u deze kosten daadwerkelijk heeft gemaakt. Bij het besluit dat wij op het bezwaarschrift nemen, wordt tegelijkertijd een besluit genomen op een ingediend verzoek om vergoeding van de kosten.